

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından cevaplandırılmasını arz ederim. 05.11.2019

Mehmet Bekaroğlu
İstanbul Milletvekili

Turizm kataloglarında **“Cennetin yeryüzündeki yansıması”** olarak tarif edilen Karadeniz yaylaları kaçak yapılaşmaya maruz kalmakta olup, doğallığını kaybetme tehlikesi ile karşı karşıyadır. Yöre insanı baharla birlikte hayvanlarını götürüp yazı geçirdiği yaylalarda, taş veya ahşaptan basit yayla evleri yapmaktaydı. Doğa ile uyumlu bu evler yalnızca, köylülerin birkaç aylık konaklama ihtiyacını karşılamakta iken ulaşım olanakları geliştikçe, modern inşaat malzemeleri yaylalara taşınmış, bu şekilde son yıllarda çok sayıda kaçak beton yapı yapılmıştır. Yeşil yol ise yaylaları bu anlamda daha da kırılgan hale getirmiştir. Birkaç ay konaklanan barakaların yanısıra yaylalarda betonarme ve katlı binalar baş göstermektedir. Mera ve yaylaların doğal yapısı kaçak yapılaşma nedeniyle giderek bozulmakta, türkülere konu olan yaylalar, özelliklerini ve güzelliklerini kaybetmektedir. Nihayetinde Sayın Cumhurbaşkanı 2017 yılında Rize’de yaptığı konuşmada, **“Allah’ın bize verdiği Ayder bambaşka ama biz Ayder’i kirlettik, rezil ettik. İnşallah buraların üzerinde devlet olarak duracağız ve bu yapılanmayla değil, kentsel dönüşüm değişimle şanına yakışır bir hale getireceğiz.”** demiştir.

Ne var ki, uygulama böyle olmamış, 18 Mayıs 2018 tarihinde 3194 sayılı İmar Kanununda yapılan değişiklikle kaçak yapılara af getiren İmar Barışı uygulaması ise **mera ve yaylaları kapsamadığı halde** yaylalardaki kaçak yapılaşmayı artırmıştır. Yaylalardaki yüzlerce kaçak yapı için imar barışı başvurusu yapıldığı, haber bültenlerine konu olmuştur. Başvuru sahiplerinin bir kısmına yapı kayıt belgesi verildiği, bu belgelerin bir bölümünün daha sonra iptal edildiği şeklinde haberler yayımlanmıştır.

4342 sayılı Mera Kanununun 4’üncü maddesine göre; mera ve ormanlık alanlarda hiçbir şekilde yapılaşmaya izin verilmemektedir. Yasa, buralarda yapılmış olan kaçak yapıların ise ayrıca bir karar almaksızın acilen yıkılmasını emretmektedir. Anında müdahale edip yıkılmadığı takdirde, kaçak yapıya meşruiyet kazandırıldığı izlenimi doğmakta ve yanlış emsal olmaktadır. Ayder ve Uzungöl, zamanında müdahale edilmediği için yerleşim yerlerine dönüşmüş, mera ve yayla vasfını kaybetmiş iki örnektir. Müdahale edip kaçak yapılar yıkılmadığı takdirde Karadeniz’deki birçok yayla aynı tehlike ile karşı karşıya kalacaktır. Muhtarların ve vatandaşların ifadeleri, ayrıca bizzat yaptığım tespitler, konuyla ilgili olarak CİMER’e yapılan başvurulara verilen acil yıkılması gerektiğine yönelik cevaplara rağmen kaçak yapıların yıkılmaması, mülki idare amirlerinin görevlerini ihmal ettiğini düşündürmektedir.

Rize Fındıklı Küçük Yayladaki kaçak yapılara ilişkin CİMER üzerinden yapılan şikâyete Rize İl Özel İdaresi İmar ve Kentsel İyileştirme Müdürlüğünce **“Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan mera, yaylak ve kışlaklarda, kaçak yapıya başlanıldığının bir şekilde ilgili idareye bildirilmesi veya yapılan kontrollerde kaçak inşaatın tespit edilmesi halinde bunlar 775 sayılı kanunun 18. Maddesi gereğince hiçbir karar alınmasına gerek kalmaksızın ilgili Mülkî İdare Amirliğince derhal yıktırılacak, yıkımın gerçekleştirilmesinde araç, gereç ve makine teçhizatı Mülkî İdare Amirliğince talep edilmesi halinde İl Özel İdaresince sağlanacaktır. Bu kapsamda kaçak yapılarla ilgili iş ve işlemlerin Fındıklı Kaymakamlığı tarafından yürütülmesi ve neticelendirilmesi gerekmektedir.”** şeklinde cevap verilmesine karşın, kaçak yapıların yıkımının yapılmadığı tespit edilmiştir. Kaçak yapılara göz yumulması nedeniyle yaylalarımız kirlenmeye, rezil olmaya devam etmektedir.

Birçok olay var ama konuya açıklık getirmek amacıyla orman ve mera alanı için yine Rize'nin Fındıklı İlçesinden bir örnek vereceğim. Rize'nin Fındıklı İlçesi Yeni Mahalle ve Yeni Köy hudutları içinde bulunan Gebiyoni Mevkiinde bir vatandaş yıllar önce üç katlı bir bina yapmış ve 5 dönüm alanın etrafını dikenli telle çevirmiştir. İdarenin ve mahkemenin yıkım kararına rağmen bina yıllardır yıkılmamıştır. Bunun sorumluları elbette oranın mülkî idare amirleridir. Çok açık ki, görevlerini yapmamışlardır. Sadece bu örnek bile; ormanlarımıza, meralarımıza ve yaylalarımıza nasıl göz göre göre kıydığımızı, gelecek kuşaklara nasıl ihanet ettiğimizi ortaya koymaktadır.

Bu çerçeveden;

1. Rize, Artvin, Trabzon, Giresun ve Ordu illerindeki mera ve yaylalarda kaç adet kaçak yapı tespit edilmiş, bunların kaç tanesi yıkılmıştır?
2. Söz konusu vilayetlerdeki mera ve yaylalarda bulunan kaç tane kaçak yapı için imar barışı başvurusunda bulunulmuştur? Bunlara yapı kayıt belgesi verilmiş midir? Verilmişse kaç tanesine verilmiş, sonradan kaç tanesinin yapı kayıt belgesi iptal edilmiş, kaç tanesi yıkılmıştır?
3. Rize İl Özel İdaresinin CİMER şikâyetine verdiği cevapta sorumluluğun Fındıklı Kaymakamlığında olduğu belirtilmektedir. Fındıklı Kaymakamlığı, kaçak yapıları yıkmaya görevini neden ihmal etmektedir? Valilikler bu konuda sorumluluktan arı midir?
4. Fındıklı Yeni Mahalle ve Yeni Köy sınırları içindeki Gebiyoni Mevkiinde yapılmış olan kaçak bina neden hâlâ yıkılmamıştır? Bu konuda görevini yapmayan İlçe Tarım ve Orman Şefi ile mülkî idare amirleri hakkında herhangi bir işlem yapmayı düşünüyor musunuz?
5. Sonuç itibarıyla Doğu Karadeniz yaylaları kirlenmeye ve rezil olmaya devam ettiğine göre; bunun tüm sorumluları hakkında işlem yapacak mısınız?
6. Yaylalardaki çarpık/kaçak yapılaşmayı önlemek için girişimleriniz ve projeleriniz var mı?